

[autismebladet]

LANDSFORENINGEN AUTISME
MEDLEMSBLAD NUMMER 3 - 2020

Tvangsfjernelse og autisme

Landsforeningen Autismes ferietilbud

Kom med Landsforeningen Autisme på sommerferie i enten uge 27, 28 eller 29.

Landsforeningen Autisme tilbyder familieferie i Vigsø Feriecenter med indkvartering i moderne huse tæt på strand.

Feriehusene har to soveværelser med plads til 6 personer, bad og toilet, stue med TV og køkken-almrum samt Wi-Fi. Hytterne har terrasse med fantastisk udsigt.

Ferieerne tilbydes i samarbejde med Arbejdsmarkedets Feriefond. Familier med indtægt fra kontanthjælp, SU, pension eller en indkomst, der ikke er højere end kontanthjælp kan få et gratis ophold i en uge.

På grund af corona situationen arbejder vi med forskellige muligheder for at lave aktiviteter der kan foregå "sammen – hver for sig".

Tilmeld dig via disse links:

Uge 27

<https://www.conferencemanager.dk/laferie27>

Uge 28

<https://www.conferencemanager.dk/laferie28>

Uge 29

<https://www.conferencemanager.dk/laferie29>

 LANDSFORENINGEN
AUTISME

INDHOLD

Leder: Coronakrisen må ikke stoppe sociale indsatser	4
Tvangsfjernelse	6
Truslen om anbringelse	10
Kampen med kommunerne	14
Sager om tvangsfjernelse	20
Regler om tvangsfjernelse	24

Hendes Kongelige Højhed
Prinsesse Marie er protektor
for Landsforeningen Autisme.

MEDLEMSBLAD NR. 3 - 2020

Medlemsbladet udgives af
Landsforeningen Autisme

Ansvarshavende redaktør

Heidi Thamestrup
formand@autismeforening.dk

Redaktion

Heidi Thamestrup
Fie Hviid Olesen

Grafisk tilrettelæggelse/layout

Lotte Irlind

Tryk Filipsen Grafisk Produktion

www.filipsen.com

Oplag 10.200 stk

ISSN 2245-3423

Vil du have en annonce i Autismebladet?

Kontakt: redaktion@autismeforening.dk

Annoncer og artikler fra samarbejdspartnere
og annoncører i Autismebladet er ikke nødven-
digvis udtryk for Landsforeningen Autismes
holdninger

Indlæg, kommentarer, bidrag mv. bedes

sendt til redaktion@autismeforening.dk

Bladet sendes gratis til Landsforeningen

Autismes medlemmer

Coronakrisen må ikke stoppe sociale indsatser

Af Heidi Thamestrup, formand for Landsforeningen Autisme

Socialministeriets hjemmeside slår fast, at sociale indsatser for mennesker med autisme er en kritisk funktion, der ikke er en del af lockdown. Alligevel holder mange kommuner deres egne sociale tilbud lukket og tvinger de private tilbud til at gøre det samme ved at skræmme unge autister fra at møde op. Er det ubetinget af sundhedsmæssige årsager – eller er kommunerne i gang med at bruge corona-lockdown til at begrænse autistiske borgeres rettigheder i eget hjem og til at spare på betalingen til kritiske sociale indsatser?

Uanset svaret så peger spørgsmålet på endnu et kommunalt-etisk dilemma: Er det rent moralsk i orden at bryde de mest grundlæggende menneskerettigheder og samtidig postulere, at man gør det for at passe på en handicappet borger - og kan et moderne samfund som vores kun passe på et autistisk menneske ved at begrænse dets rettigheder og ved at bruge magt?

Autistiske mennesker, der bor på bosteder, har meget få sociale kontakter i forhold til de fle-

ste andre mennesker. Derfor er de dybt afhængige af de sociale tilbud om beskæftigelse eller uddannelse, som de er knyttet til i hverdagen; det er også derfor, Socialministeriet anerkender, at sociale beskæftigelses- og aktivitetstilbud er en kritisk funktion, som mennesker med autisme har brug for og ret til – også i en krisetid.

Når beboerne på bostederne under coronakrisen forhindres i at komme i deres dagtilbud, betyder det, at de isoleres på deres værelser i dagtimerne. I de timer er der typisk ikke personale nok til at tage hånd om de unge autister, for de plejer jo at være på arbejde eller i aktivitetstilbud. Isolation er skadeligt for alle mennesker, men for mennesker, der i forvejen har meget lidt social kontakt, betyder isolationen, at komorbide psykiatriske lidelser får fat eller blusser op. Jo længere tid i isolation, jo værre opleves angsten, depressionen eller tvangstankerne.

På de fleste af landets bosteder har autistiske unge nu været afskåret fra forældre, søskende og sociale tilbud i mere end en måned. Social- og indenrigsministeriet har tidligt i forløbet og efter

dialog med os sendt et brev ud til samtlige kommuner og bosteder, der informerer dem om, at beboerne ikke må nægtes adgang til deres eget hjem på bostedet. Og at de altså gerne må gå ud, gå på arbejde eller se deres familier, så længe de overholder Sundhedsstyrelsens retningslinjer. Desværre viser de henvendelser, vi får i Landsforeningen Autisme, at det ikke har fået kommuner og bosteder til at give borgerne adgang til deres uddannelses, beskæftigelses- og aktivitetstilbud igen. Ikke engang nu, hvor tøjbutikker, skolebørn, frisører, tatovører og offentlig transport har åbnet op.

Det er naturligvis vigtigt, at unge autister ikke smittes eller smitter andre. Men unge autister er sjældent del af store sammenhænge, og deres netværk er typisk mange hundrede gange mindre end det netværk, hovedparten af helt almindelige unge har. Langt de fleste autistiske unges netværk består af far og mor, søskende og i bedste fald en enkelt rigtig god ven.

Situationen er absurd. Social- og indenrigsministeriet kalder de so-

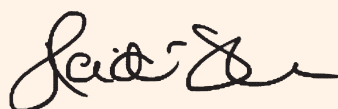
cialle tilbud for en "kritisk funktion" i samfundet, som skal holdes åben. Kommuner og bosteder forhindrer, at de unge møder op på deres uddannelses- eller beskæftigelsestilbud. I stedet sidder de unge på bostederne hele døgnet. De unge ser for mange skræmmende nyheder fra hele verden, og nyhederne skaber angst. Da der normalt ikke er unge på bostederne i dagtimerne, er personalenormeringen på bostederne helt i bund. Der er derfor ikke personale til at perspektivere nyhedsstrømmen og til at fylde de unges ændrede hverdag op med meningsfulde aktiviteter. På de sociale tilbud derimod står socialpædagoger, ergoterapeuter og faglærere klar til at give de unge en meningsfuld hverdag med et individuelt tilrettelagt tilbud om beskæftigelse eller uddannelse. Men de unge tør ikke forlade deres bosted. For hvis de går, risikerer de at blive sat i karantæne på deres værelse. Det er ikke alle de unge, der forstår,

hvad karantæne betyder, men de fleste har ikke hørt ordet før - det i sig selv gør det skræmmende! Landsforeningen Autisme hører fra dagtilbuddene, at de længe har stået klar til at tage imod de unge; de kan sagtens understøtte de unge i en svær situation, hvide dem ud af isolationen og give dem deres hverdag med strukturerede aktiviteter tilbage. Tilbuddene har kun ventet på, at de unge fik tilladelse fra deres bosted og kommune til at møde op. På samme tid, som kommunerne afskærer de unge fra deres dagtilbud, får de samme tilbud et krav fra kommunerne om at give afslag i prisen. Begrundelsen for kravet om takstnedsættelse er, at de unge ikke modtager det tilbud, der betales for. Det er en absurd situation, som i bedste fald skyldes helt uskyldigt kommunalt klovneri.

I værste fald kan situationen begrundes i iskold kommunal kalkule...

Er det tilfældigt, eller har kommunerne længe ventet på en lejlighed til at skære ned på dyre tilbud til de allermest udsatte i vores samfund?

Uanset om kommunerne har iført sig røde papnæser, eller om vi i virkeligheden, lige nu, udsættes for en kynisk, udspekuleret og ulovlig nedskæring, så er hele landet i en krisesituation. For autister på bosteder hedder krisen ikke "kun" corona; deres helt basale rettigheder som menneske i det danske samfund er på spil.

Tvangsfjernelse

Børn og unge med
autisme er overrepræsenteret i
tvangsfjernelsessager

Få overblik over tal og politiske beslutninger i forhold til anbringelser og tvangsfjernelser. Især for børn og unge med autisme er der sket en markant stigning i tvangsfjernelser de seneste år.

*Skrevet af:
Autismebladets redaktion*

Anbringelser og tvangsfjernelser har siden slutningen af 2019 været et varmt politisk emne, og i sin nytårstale lagde statsminister Mette Frederiksen vægt på, at regeringen ønsker flere og tidligere anbringelser.

Også i Landsforeningen Autisme har der de seneste år været meget mere fokus på især tvangsfjernelser. Hver uge får foreningen henvendelser fra forældre, som føler sig truet med en forældrekompetenceundersøgelse af kommunen – eller familier, som risikerer at få tvangsfjernet deres barn.

Tallene viser da også, at især børn og unge med autisme er overrepræsenteret i statistikkerne.

Ifølge tal fra Social- og Indenrigsministeriet var 1062 autistiske børn og unge anbragt udenfor hjemmet i 2017 – hvor det i 2012 kun drejede sig om 774 børn. Det er især i forhold til tvangsfjernelser, at der har været en voldsom stigning. 63 børn og unge med autisme blev tvangsfjernet i 2012 – og i 2017 var det hele 129. Det svarer til en stigning på 105 %.

Ifølge ministeriets egne tal har omkring 1,5 % af danske børn en autismediagnose. Men de udgør hele 4,8 % af de tvangsanbragte børn. Det betyder, at børn og unge med autisme har tre gange så stor risiko for at blive tvangsfjernet i forhold til andre børn.

Og nu lægger regeringen op til, at

der kan tilføjes flere børn til den statistik.

Det skaber stor bekymring i Landsforeningen Autisme. Ifølge landsformand Heidi Thamestrup er den store stigning i tvangsfjernelses-sager med børn med autisme et symptom på, at kommunerne ikke har den viden, der skal til.

”Kommunerne har slet ikke viden nok om autisme. Der er ikke noget, der tyder på, at forældre til autistiske børn er dårligere forældre. Men vi ved, at forælderrollen, når man har et autistisk barn, er meget mere krævende end den rolle, andre forældre har. Man skal klare sit barns behov og søge de tilbud og den støtte, barnet har brug for, og det trækker tænder ud lige nu, fordi kommunerne ikke forstår problemet og ikke ønsker at bære den økonomiske del af løsningen,” siger hun.

Ofte har familier kæmpet i flere år for at råbe kommunen op, få hjælp og få det rette tilbud til barnet. Men kommunerne er ikke rustet til at sætte ind med tidlige indsatser, forebyggende støtte og den rette hjælp til familierne.

”Noget af det, vi ved om autisme og anbringelse, er, at kommunerne ikke har indsigt i de mekanismer, der fører til en anbringelse. Vi oplever, at kommunerne giver afslag på de støttende foranstaltninger, forældrene søger om i en årrække, før de anbringer barnet. Vi oplever, at forældrene kæmper for at få kurser om deres barns udfordringer og hjælp til at kunne opretholde et tilnærmelsesvist normalt familieliv med søskende, job og parforhold uden at lykkes. Vi ser det ene familiemedlem efter det andet gå ned med depression og systemstress, fordi de ikke magter at kæmpe mod kommunernes spidsfindige jurister. Når det så ender med

en anbringelse, tænker vi alle sammen, at der er noget galt med forældrene, men i mange tilfælde er anbringelsen et resultat af forsømmelse og kommunale overgreb,” siger Heidi Thamestrup.

De officielle tal peger på en gråzone

Ifølge landsformanden er det meget problematisk, hvis regeringen kommer igennem med deres ønske om flere og tidligere anbringelser, da kommunerne lige nu ikke magter opgaven og laver alt for mange fejlurderinger.

”Tidlige tegn på autisme ligner til forveksling tegn på tilknytningsforstyrrelse og deprivation – det er kun fagfolk, der kan se forskel. Problemet er, at hvis man leder efter mistriksel, så vil det ofte være det, man finder. Derfor ved vi også, at der er en gråzone – altså at tallet på antal tvangsfjernede børn med autisme er meget større, end de officielle tal viser. Og det er da ekstremt stort ansvar at tage på sig i et samfundsperspektiv! For det betyder jo, at vores myndigheder fjerner børn på et forkert grundlag, men det betyder også, at børnene frarøves den støtte, de har brug for, og som de ville have fået, hvis de var blevet set på af kvalificerede eksperter med kendskab til autisme og havde fået en tidlig diagnose samt den støtte, der ville sikre dem trivsel og udvikling,” siger Heidi Thamestrup.

Regeringens plan om flere og tidligere anbringelser er derfor langt fra holdbar. Der skal sættes ind med meget mere viden og specialisering, og kommunerne skal have fokus på forebyggende støtte.

”Det mest foruroligende er, at regeringen lægger op til, at kommunerne får mere magt og løsere rammer – uden at sikre, at de har kom

petencerne. De nyeste tal slår fast med syvtommersøm, at kommunerne ikke magter kompleksiteten ved autisme; det giver slet ikke mening at give dem endnu mere magt og endnu større ansvar – før man har kigget på det,” siger Heidi Thamestrup.

3 mulige årsager til flere anbringelser

Det er vigtigt, at politikerne kigger nærmere på, hvorfor flere og flere børn med autisme tvangs fjernes, og hvorfor børn med autisme er overrepræsenteret i forhold til andre børn.

Landsformand Heidi Thamestrup giver her 3 bud på årsager til stigningen:

1) Fagpersoner i kommunerne har sjældent grundlæggende viden om autisme. Kommunernes fagpersoner kigger efter tegn på tilknytningsforstyrrelse og mistrivsel – og ofte ser vi dem 1:1 beskrive tegn på autisme. Sagsbehandlerne vurderer, at barnets mistrivsel skyldes manglende forældre-evner, når det er tydeligt for enhver, der har viden om autisme, at det er tegn på autisme, der beskrives.

2) Forældre til børn med autisme kæmper i årevis med kommunerne for at få hjælp til deres børn. En hjælp, kommunerne er forpligtet til at yde – men som aldrig kommer eller kommer alt for sent. Det betyder, at børn med autisme i stor stil mistrives - f.eks. har over hver tredje barn med autisme skolevægning og går ikke i skole. Men det er ikke forældrenes skyld, at børnene mistrives – det sker, fordi kommunerne ikke yder den støtte, de er forpligtet til.

3) Der er massiv mistillid mellem kommunerne og forældre til børn med autisme. Landsforeningen Autisme oplever ofte, at forældre trues med enten forældre-uv-

dersøgelser eller tvangsfjernelser, når de søger om hjælp, specialskole eller behandling til barnet.

Mistillid til kommunerne

I sager, som ender med en tvangsfjernelse eller truslen om en, kæmper familierne med kommunen i flere år for at få den rette støtte og tilbud. Og mange oplever, at de råber om hjælp længe og skal klage igen og igen for at blive hørt af kommunen.

En ny rapport fra Ankestyrelsen fra november 2019 viser, at der er store problemer med mistillid til kommunerne. I rapporten undersøges Ankestyrelsen kommunernes praksis for at anbringe børn og unge uden for hjemmet uden samtykke – og især forløbet op til en tvangsfjernelse har de fokus på. Her oplever forældrene især, at kommunernes sagsbehandling er fyldt med fejl og mangler – og det fører til alvorlig mistillid. Samtidig oplever forældrene, at kommunerne ikke sætter ind med de rette støtteforanstaltninger, og at der ikke forsøges med reel hjælp før en anbringelse.

Ankestyrelsen er netop nu også i gang med specifikt at se nærmere på anbringelser uden samtykke af børn og unge med autisme og andre funktionsnedsættelser.

Frivillig anbringelse eller tvang?

På anbringelsesområdet findes der både frivillig anbringelse og anbringelse uden samtykke – altså tvangsanbringelse. En frivillig anbringelse er, hvor barnet eller den unge anbringes udenfor hjemmet med forældrenes samtykke.

Ved en tvangsanbringelse har forældrene derimod ikke givet deres samtykke, og anbringelsen sker derfor under tvang og mod forældrenes vilje.

I forhold til alle børn generelt – og særligt for børn og unge med autisme – bliver flest anbragt ved 'frivillig anbringelse'.

Ifølge landsformand Heidi Thamestrup findes der sager, hvor børn og unge med autisme anbringes frivilligt, fordi de dermed f.eks. kan komme til at gå på et bestemt specialiseret tilbud. Men også her er der et stort mørketal, fordi flere forældre føler, at det er nødt til at vælge 'frivillig anbringelse', fordi det giver dem de bedste muligheder for at holde kontakten – eller at kommunen ellers vil gennemføre en tvangsanbringelse. Det mener landsformanden grundlæggende ikke, at systemet burde kræve af familierne.

”Vi hører tit fra forældre, som henvender sig til vores støttetelefon, fordi de er i tvivl om, hvad de skal gøre. Kommunen vil anbringe deres barn, og nu føler de, de er nødt til at gøre det frivilligt for at sikre, at de stadig har besøgsret, eller for at hjælpe barnet til at få den støtte, det har brug for. Men det kan ikke være rigtigt, at man skal anbringe sit barn for at få optimal hjælp og det bedste tilbud!”, siger Heidi Thamestrup.

Fakta

Beslutningen om anbringelse uden for hjemmet træffes af Børn og Unge-udvalget i kommunen.

Både forældremyndighedens indehaver og børn og unge, der er fyldt 12 år, har ret til gratis advokatbistand under behandlingen af sager om anbringelse uden samtykke. Forældremyndighedens indehaver og et barn eller en ung, der er fyldt 12 år, kan klage over børn og unge-udvalgets afgørelse til Ankestyrelsen.

Kom og oplev Olav Lundsgaards show på SIKON Konferencen 2020

Olav Lundsgaard har siden 2013 optrådt på store og små comedyscener rundt i hele landet. Lige fra HCA Comedy Festival og Zulu Comedy festival til succesfulde firmajobs.

I 2018 nåede han finalen ved DM i stand up på Bremen teater, som blev sendt på Zulu.

Han er kendt for selvironi, skarpe punchlines og samfundskritik.

Han har selv diagnosen kompleks autisme, hvilket han også laver en del jokes om.

Se Olav Lundsgaards stand-up show på SIKON Konferencen

Truslen om anbringelse

– og hvordan det påvirker forældre til børn med handicap

Skrevet af: Emil Søbjerg Falster, Ph.d.-studerende, Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv/Forskningscentret Livet med Mobilitets-handicap www.ruc.dk

”Du beder om meget hjælp, du skal vist have vurderet din forældreevne”, ”Har I tænkt på frivillig an-

bringelse?”, ”Jeg tror vi skal have lavet en børnefaglig undersøgelse”, ”Har I overvejet døgninstitution?”, ”Du kunne jo overtale dit barn til at flytte på institution” og ”Anbringelse er også en mulighed i det her?”.

Ovenstående citater er blot et udvalg af de mange svar og kommentarer, som har jeg indsamlet i for-

bindelse med mit arbejde, når jeg til daglig forsker i børn med handicap og deres hverdagsliv. I den forbindelse har jeg besøgt op mod 40 børn og deres familier. Ud af de mange familier italesætter 19 forældre, at de har oplevet at blive truet direkte eller indirekte med anbringelse, f.eks. gennem et af ovenstående svar eller kommentarer, der

typisk leveres til forældrene, når de beder om mere hjælp og støtte. Det kan både ske ved et møde hos kommunen, over telefon eller gennem mail.

Truslen om anbringelse har ofte det resultat, at det etablerer en choktilstand hos forældrene. Et chok kan defineres som en ydre påvirkning, der etablerer en psykisk belastning hos den person, der udsættes for den konkrete (tale)handling, der resulterer i chokket. Når du er i en tilstand af chok, er dine psykiske og fysiske parader nede, og du har vanskeligt ved at tænke klart, forsvar dig selv og komme klart et modangreb. Erfaringen af chok, der ofte ikke er særlig behagelig, ledsages af en tro følgesvend: nemlig angsten for gentagelse – eller som i dette tilfælde – angsten for, at truslen om anbringelse bliver til virkelighed. Denne tilstand kan have flere mulige udfald, men i det følgende vil jeg koncentrere mig om, hvordan truslen om anbringelse påvirker forældrene.

Strategisk adfærd

Flertallet af de forældre, som jeg har interviewet i forbindelse med min forskning, og som har oplevet at blive truet med anbringelse, italesætter, hvordan truslen fik dem til at ændre deres adfærd til at være mere strategisk. Med andre ord begyndte de at anlægge, hvad der også kan karakteriseres som strategisk adfærd. Begrebet om strategisk adfærd anvendes typisk i forbindelse med beskrivelser af, hvordan psykisk vold påvirker mennesker. Det dækker over de forskellige (strategiske) tanke- og handlemønstre, som mennesker anlægger med henblik på at undgå at blive udsat for psykisk vold igen. Det er altså et begreb for, hvordan et menneskes tan-

ke- og handlemønstre ændres, fordi der foreligger en grundlæggende angst for gentagelse. Eksempler på strategisk adfærd kan være, når forældre bevidst taler sagsbehandleren efter munden, er overdrevet venlige eller afholder sig fra spørge (kritisk) ind til vurderinger og afgørelser.

Jeg besøgte f.eks. en familie til en dreng med rygmarvsbrok, hvis far fortalte, hvordan frygten og angsten for anbringelse tvang ham til at være overdrevet venlig med henblik på at undgå, at: "(...) komme i søgelyset og blive en af dem, der måske kan få sine børn eller hjælp fjernet, fordi man er for besværlig". Truslen om anbringelse får dermed forældrene til at ændre deres adfærd, så de undgår at komme i søgelyset. Det betyder også, at forældrene afholder sig fra at stille kritiske spørgsmål, komme med indvendinger eller agere på en måde, der potentielt kan opfattes, som om forældrene modsætter sig eller forsøger at besværliggøre arbejdet for sagsbehandleren og/eller kommunen. Men det kan også have sin pris, idet anlæggelsen af strategisk adfærd kan være psykisk belastende på længere sigt.

At "nøjes"

En naturlig konsekvens af ovenstående er, at flere forældre nøjes med hjælp og støtte, der ikke svarer til familiens behov. En mor beskriver det på følgende måde:

"Da vores sagsbehandler sagde, at anbringelse jo også var en mulighed, så frøs jeg indvendigt. Jeg blev simpelthen så bange for, hvad der kunne ske. Nu søger vi kun om hjælp, når det er absolut akut, og når vi ikke har andre muligheder. På den måde kan man sige, at vi har trukket os en hel del fra at søge om helt

basal hjælp hos kommunen, f.eks. merudgifter".

Det er et eksempel på, hvordan forældrene trækker sig fra at søge hjælp og støtte hos kommunen og i stedet selv forsøger at klare sig med egne midler eller ved simpelthen at undvære den hjælp og støtte, som de har behov for. En sådan reaktion kan ofte have både økonomiske, sociale og/eller sundhedsmæssige konsekvenser, f.eks. fordi forældrene ikke får dækket nødvendige merudgifter, får bevilliget aflastning, eller fordi barnet ikke får ledsagelse til sports- og fritidsaktiviteter. Der skabes i stedet en situation, hvor forældre til børn med handicap "nøjes" med hjælp og støtte, der ikke svarer til deres egne og/eller barnets behov.

Trusler om anbringelse leveres ofte i forlængelse af, at forældrene beder om mere hjælp og støtte. Det er et kendt forhold, at behovet for hjælp og støtte stiger med alderen, f.eks. fordi barnet skifter fra dagtilbud til skole eller starter på en ungdomsuddannelse. Ved disse overgange og skift kan der ofte, men ikke altid, være behov for et (nyt) hjælpemiddel eller en hjælpeordning, der muliggør deltagelse på samme niveau som andre børn og unge. Det stigende behov kan også opstå i forbindelse med fritids- og sportssaktiviteter, hvor barnet med tiden vokser ud af de hjælpemidler, der anvendes hertil, eller måske får behov for ledsagelse. Men netop det stigende behov for hjælp og støtte problematiseres af flere kommuner, hvor det anvendes som en anledning til at stille spørgsmålstejn ved forældrenes forældreevne. Det var f.eks. også tilfældet med følgende svar/kommentar: "Du beder om meget hjælp, du skal vist have vurderet din forældreevne". At barnet

eller den unge har et stigende behov for hjælp og støtte udlægges som et forhold, som er direkte relateret til forældrenes manglende evner eller kompetencer til at virke som forældre. Det er et eksempel på, hvordan der i praksis kan eksistere en misforstået sammenblanding og forveksling af forhold, der i udgangspunktet ikke er relateret. Dette er måske særlig tydeligt for forældre til børn med autisme, idet autisme stadigvæk, helt ubegrundet, anskues som et resultat af dårlig opdragelse i visse kredse. Det vidner om et mere grundlæggende problem, nemlig at der ikke altid eksisterer den fornødne specialiserede viden om, hvordan bestemte funktionsnedsættelser påvirker et barn og hvilke effekter en given funktionsnedsættelse kan have for familie- og hverdagslivet. Men det er også et eksempel på, hvordan et kompensationsbehov individualiseres. Her gøres behovet for hjælp og støtte til et personligt og individuelt problem, der ikke er forankret i en række effekter ved funktionsnedsættelsen, men i, at forældrene har været katalysator for udviklingen af barnets kompensationsbehov, fordi de mangler tilstrækkelige forældreevner.

At afholde sig fra at klage

En anden dimension, der også er en afledt effekt af, at forældre ikke vil virke for "besværlige" eller "kritiske", er relateret til, hvorvidt forældrene vælger at klage over de afgørelser, som de er utilfredse med eller uenige i. Her var der f.eks. en mor, der sagde følgende: "Vi er nået til et punkt nu, hvor vi ikke tør klage. Vi har en verserende sag om en handicapbil. Hvis afgørelsen ikke falder ud til vores side, så klager vi ikke. Det tør vi simpelthen ikke".

Igen har truslen om anbringelse vidtgående konsekvenser for, hvordan forældrene agerer i relation til kommunen. I det konkrete tilfælde betyder det, at familien nøjes med at leve et familieliv uden den hjælp og støtte som de ellers vurderer, at de har behov for, hvorfor de i stedet må bære deres datter ud og ind af deres personbil. Muligheden for at klage må ellers betragtes som den sidste chance for, at man som borger modtager den hjælp og støtte som man er berettiget til. Men her undlader flere forældrene at klage i frygt for kommunens reaktion. Det tydeliggør samtidig, at der formentlig eksisterer et mørktal i henhold til de mere officielle optællinger af, hvor mange borgere der klager over kommunernes afgørelser.

Outsourcing af selvet

Det er ikke alle forældre, der "trækker sig" efter en trussel om anbringelse. I andre tilfælde vender angsten sig til vrede og modstand. Det har foranlediget op mod halvdelen af forældrene til at købe private ydelser i form af en advokat, privat socialrådgiver, bisidder eller kurser i, hvordan de håndterer relationen til kommunen. På den måde ses også en udvikling af private markeder, hvor virksomheder udbyder ydelser, der giver forældrene konkrete redskaber til at håndtere deres situation med kommunen. Denne outsourcing af selvet og familiens private anliggender, hvor forældre må tilkøbe private ydelser, vidner om en påtvunget markedsliggørelse af deres liv, da de mere eller mindre er nødsaget til at invitere markedet ind i privatlivet med henblik på i fremtiden at modtage den hjælp og støtte, som de har behov for. Men ikke alle familier har midlerne til at købe private ydelser, hvorfor der er flere tilfælde, hvor det er de for-

ældre, som har flest ressourcer, der får hjælp og støtte. Det harmonerer på mange måder ikke med den grundlæggende forståelse af, hvad retssikkerhed er, og hvordan denne skal virkeliggøres processuelt i praksis for alle borgere uafhængigt af deres ressourcer.

Sammenfatning

I denne artikel har jeg forsøgt at indkredse, hvordan trusler om anbringelse påvirker forældre til børn med handicap. Det har jeg gjort ved at eksemplificere, hvordan trusler foranlediger forældre til at anlægge strategisk adfærd, at de nøjes med hjælp og støtte, der ikke svarer til familiens behov, at de afholder sig fra at klage, at de oplever at blive stigmatiseret som personer med manglende forældreevne, og at flere føler sig nødsaget til at købe private ydelser som f.eks. en advokat. Oplevelsen af at blive truet med anbringelse kan altså have vidtgående konsekvenser for forældrene, barnet og familien som helhed. Men reaktionsmønstrene kan også, som jeg netop har beskrevet, være forskellige og bevæge sig fra den ene yderpol til den anden afhængig af forældrenes (økonomiske) ressourcer. Det aktualiserer spørgsmålet omkring, i hvilken udstrækning deres ressourcer har betydning for, hvorvidt og i hvilken udstrækning de modtager hjælp og støtte fra det offentlige, f.eks. fordi forældre med flere ressourcer i højere grad har mulighed for at hyre en advokat eller en privat socialrådgiver. Det skaber grundlæggende udfordringer for retssikkerheden og efterlader samtidig den gruppe af forældre med færrest ressourcer med mindst hjælp og støtte – selv om formålet med velfærdssamfundets omfordeling på mange måder er det modsatte.

A photograph showing a man on the left, looking towards a young girl on the right. The man has his hand on the girl's shoulder, suggesting comfort. The girl has her hand to her face and a sad expression. In the background, a woman is blurred. The scene is set indoors with light-colored walls.

Kampen med kommunerne

Familier presses til det yderste af kampe med kommunerne

Hør personlige fortællinger om kampen med kommunen, truslen om tvangsfjernelse og tvangsfjernelse fra tre familier.

Skrevet af: Autismebladets redaktion

Flere og flere familier med børn med autisme oplever, at deres sager i kommunen ender med at handle om en anbringelse. Men for alt for mange af de familier ligger der flere års kampe og råb om hjælp forud. I Landsforeningen Autismes årlige forældreundersøgelse fra 2019 er det tydeligt, at forældre til børn med autisme har store problemer i mødet med kommunerne og sagsbehandlere – og mange har mistillid til systemet. I undersøgelsen har 1220 forældre svaret, og 41 % af dem føler sig generelt negativt behandlet eller direkte misforstået og krænket i mødet med kommunen. Kun 37 % føler sig hørt og positivt behandlet. Resten er neutrale eller har ikke kontakt med kommunen. Mange af forældrene oplever, at deres sag trækkes i langdrag, og at de konstant møder modstand fra kommunen, når de beder om hjælp til familien eller søger støtte til deres barn.

Den eneste måde at blive hørt og få støtte på er derfor – at klage. Ifølge forældreundersøgelsen har tæt på halvdelen, 47 %, af forældrene klaget over en afgørelse. Og 25 % har tænkt på at klage, men ikke gjort det.

Det kræver meget at klage igen og igen, og ofte har familien ikke overskuddet til det.

En mor til et barn med autisme skriver i undersøgelsen:

”Jeg magter ikke engang dagligdagen og slet ikke også at skulle klage over kommunens manglende eller langsomme hjælp for at afbø-

de situationen. Møder med sagsbehandleren gør mig bare endnu mere desperat og magtesløs, og jeg ønsker mest at isolere mig selv og min datter, når der nu ingen hjælp er på vej alligevel.”

Møder, ansøgninger om støtte, afslag, klager, nye ansøgninger om støtte, ulykkelige børn, nye afslag, klage igen og en hverdag, der skal hænge sammen – det går ud over hele familien. Og forældrene bliver presset helt i bund.

Når samarbejdet med kommunen går i stykker, ender det for nogle familier med, at de trues med tvangsfjernelse eller står overfor en forældrekompetenceundersøgelse. Her fortæller fire familier deres historie om kampe med kommunen, trusler om forældrekompetenceundersøgelser og frygten for tvangsfjernelse.

”En situation vi aldrig troede, vi skulle ende i.”

Skrevet af Joan Knudsen. Mor til to drenge med autisme.

Vores drenge er 12 og 14 år og har atypisk autisme. Teenageren har altid været en følsom dreng, som nemt blev trist, deprimeret og træt af sit liv. Lillebror var den ”stærke” med gåpåmod og masser af humor og initiativ.

Det ændrede sig dog for lillebror. Først med et skift fra folkeskole til specialklasse og et halvt år senere fra specialklasse til specialskole. Det startede fint på specialskolen, men noget gik galt, og vi som forældre fik af skolelederen at vide, at det var os, der havde en dårlig opfattelse af skolen, som vi gav videre til ham, for ”han var da altid så glad for skolen”. Vi argumenterede med, at de mange skift, ingen faste voksne og ”fastholdelser” på-

virkede ham.

Gradvist blev det en kamp at få ham i skole. Han VILLE ikke af sted, og vi tog det alvorligt. Efter et svært år fik vi en VISO psykolog tilknyttet. Hun kunne se, at han var meget belastet, og gav os straks ret i, at det ikke nyttede noget med skolen, så han måtte være derhjemme. VISO psykologen så, at han havde det så svært, at hun anbefalede en indlæggelse. Han kunne bare ikke mere. Kommunen var heldigvis gode til at give tabt arbejdsfortjeneste, og vi kunne løbende tale med en familierpsykolog om problemerne. Det lykkedes at aftale en indlæggelse med Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling (BUA). Vi blev derfor indkaldt til indlæggelse i Viborg i januar 2019. Men ALT går galt med den indlæggelse, og efter 4 dage må vi tage hjem med en dreng, vi nu slet ikke kan kende mere. Overlægen indrømmede, at vores dreng har fået en alvorlig belastningsreaktion og er meget syg, efter de på BAU ikke havde været ordentligt forberedte på ham. Vi udskrives og aner ikke, hvad vi skal gøre med vores søn. Han har fået tvangshandlinger, tvangstanker, kan ikke sove om natten, mister ord, vil ikke i bad, vil ikke på toilettet og spiser nærmest intet. Vi tager fat i kommunen. Vi behøver hjælp. Ifølge overlægen er vores søn behandlingskrævende. Vi får tilbudt at blive tilknyttet Nordbo via en ”pakke”, kommunen køber. Det er én ugentlig samtale med mulighed for at stille skriftlige spørgsmål. Jeg skriver til kommunen, at det ikke er nok, men det er alt, de kan tilbyde. Vi tager modstræbende imod, og Nordbo bliver et sted, vi kan fortælle om alt det, vi oplever. Mere kan de ikke hjælpe. Imens kæmper vi for at få vores sag frem til BUA igen.

En dag i juni får vi i en mødeindkaldelse, hvor det eneste, der står, er, at vi er indkaldt til møde ”omkring barnets tiltagende mistriksel, og hvordan vi bedst kan sikre hans børneliv igennem den støtte, vi kan give”. Vi ringer og forhører os om dagsordenen, og hvad ordlyden betyder. Men de siger bare, at det er en snak om vores situation på baggrund af en status fra vores psykolog. Vi har bange anelser og ganske rigtigt.

Til mødet mødes vi af en leder og vores sagsbehandler. De starter med at sige, at kommunen ikke har mere, de kan tilbyde os. Vi finder bagefter ud af, at det skal meddeles, før de kan iværksætte en anbringelse. Sagsbehandleren fortæller, at deres vurdering er, at det er for barnets bedste, hvis han anbringes uden for hjemmet. Vi argumenterer med, at det ikke går, da han vil få det endnu værre, hvis han ikke er hjemme hos os, og at det, vi mangler, er mere støtte/aflastning. De er ikke enige og får gjort det klart, at går vi ikke frivilligt med til det, så kan han godt anbringes alligevel. Samtidig stopper de vores timer hos familiepsykologen, da det ifølge dem ikke nytter noget.

Vi er vrede, chokerede og argumenterer alt det, vi kan, men kan nu se frem til en agterskrivelse om anbringelsen. Vi forstår ikke, at vi ikke må bruge vores psykolog længere, da det netop er timerne hos hende, der holder sammen på familien. Jeg ved ikke, hvordan de næste dage går. Vi græder, undrer os, bliver vrede, føler afmagt og VED bare, at han ikke ”overlever” at komme på en institution. De har heller ikke kunne fortælle, hvor eller hvor længe han skal anbringes, så vi har meget svært ved at godkende anbringelsen. Vi forstår ikke, hvorfor kom-

munen ikke lytter til os og de behov, vi lige siden udskrivningen i januar har haft. Og der er ingen, der har spurgt, hvad vores søn vil. Vi har altid været i kategorien ”resourcestærke forældre”, men i den følgende tid begynder vi at tvivle på os selv. Er vi gode nok som forældre? Er vi virkelig ”sådan nogle, som får tvangsfjernet børn?” Det er surrealistisk, og vi kan ikke søge hjælp nogen steder. Vi oplever også, at kommunen tager vores ord og vender dem mod os. Tidligere har de altid taget vores ord for gode varer. F.eks. er der aldrig sat spørgsmålstejn ved vores vurderinger af, hvad der er bedst for vores søn. Nu bliver alt pludseligt vendt til noget negativt og til, at vi ikke ved nok og ikke kan klare opgaven længere.

Heldigvis lykkedes det os at komme igennem med en ny kontakt til BUA, denne gang i Aarhus. Her bliver det vurderet, at det er angst, der er ved at ødelægge vores søn, og han bliver sat på medicin. Medicinen virker, og derfor er BUA også overraskede over, at kommunen fortsat vil gennemføre en anbringelse. Kommunen vil ikke tro på, hvad vi siger.

BUA prøver at dæmme op for agterskrivelsen ved at tilbyde en indlæggelse, så han kan blive i deres regi. Agterskrivelsen, der kommer efter nogle nervepirrende uger, bliver derfor udformet som en indlæggelse med efterfølgende ”pædagogisk observation”. Vi får efter meget aftalen frem og tilbage alle parter til at mødes, så BUA kan fortælle kommunen, at medicinen virker, og efter det møde trækker kommunen anbringelsen tilbage, lige inden han når at blive fjernet. Den tid har været den værste tid i vores liv. Det, at der bliver tvivlet

på vores evne som forældre, på vores dømmekraft over for vores egen søn, kan ikke beskrives, men pludselig forstår man, hvad andre må kæmpe mod i op til flere år.

Medicinen virker, og vi har fået vores søn tilbage. Vi kan nu se tilbage på snart 3 år, hvor han gradvist blev dårligere og dårligere, men der var ingen, der regnede ud, at det var massiv angst og belastning, der var ved at ødelægge ham. Som familie er vi meget glade for, vi nu har fået familiepsykologen tilbage og har talt forløbet igennem.

Kommunen? Dem har vi ikke hørt fra siden. Vi har fået ny sagsbehandler, så lad os håbe der er ro på.

”Jeg frygter, at jeg må opgive at få min søn hjem..”

Skrevet i samarbejde med Maria med autisme, som er mor til tre børn - to piger på 22 og 20 og en søn på 5 år.

Mit navn er Maria, jeg har autisme, er snart 43 år og mor til tre. Og jeg har de sidste mange år kæmpet én lang kamp med kommunen for at få den hjælp til min familie, vi havde brug for.

I år 2002 kom jeg ind i en svær depression, som endte med, at jeg fik diagnosen Borderline. Begge mine piger var små på det tidspunkt, så jeg kontaktede kommunen for at få hjælp, så det ikke skulle gå ud over dem. Efter at have rykket kommunen i lidt tid, fik vi en ”hjemme-hos’er”, som kom og hjalp med at få struktur på hverdagen. Derefter gik hun over til at være støtte-kontaktperson for mine døtre et par timer om ugen.

Jeg kom heldigvis ud af min depression, men derhjemme havde pigerne det svært. Støtte-kontaktpersonen var ikke nok og ikke den ret-

te indsats. Især min ældste datter havde det svært og blev efter noget tid frivilligt anbragt på et opholdssted for unge, så hun kunne blive udredt. Da hun kom dertil, gik det helt galt. Hun fik skolevægning, blev indelukket og selvskadende. I den tid havde vi det svært derhjemme, og jeg rykkede igen og igen kommunen for hjælp. Men ingenting skete. Som voksen blev min ældste datter selv efterfølgende diagnosticeret med autisme, og endelig faldt det på plads, hvorfor hun havde det så skidt. Hun havde aldrig fået det rette støtte.

På samme tid, som jeg kæmpede med kommunen for at give min ældste datter mere hjælp på opholdsstedet, bliver jeg gravid med min søn. Med det samme er min sagsbehandler der og kan fortælle mig, at hun er blevet pålagt at lave en underretning på min graviditet. Det kom helt bag på mig, og jeg fik endda at vide, der ikke var noget bekymringsgrundlag.

Men kort efter starter de en §50 undersøgelse – Den Børnefaglige Undersøgelse – på min ufødte søn. Da sagsbehandleren kommer hjem til os første gang, siger hun: ”Jeg er jo nødt til at gå ud fra, at du er uegnet som forælder.” Jeg var chokeret og stod med følelsen af, at jeg var dømt på forhånd.

I undersøgelsen lagde de især vægt på, at vi under min depression 10 år tidligere havde fået støtte i hjemmet. I mine sagspapirer fra den tid står der beskrevet, at jeg profiterede meget af støtten – men i den nye §50 undersøgelse vurderede sagsbehandleren, at jeg ikke ville kunne få noget ud af støtte hjemme.

Da §50 undersøgelsen er færdig, indkaldes jeg til et møde og får stukket et stykke papir i hånden, som jeg skal underskrive – en Forældrekom-

petenceundersøgelse. Og jeg kunne hurtigt mærke, at jeg faktisk ikke har noget valg. Ifølge kommunen kan jeg sagtens nægte, men som de siger: ”Så er vi jo nok nødt til at kigge på det barn, du har boende hjemme nu.” Jeg går derfor med til Forældrekompetenceundersøgelsen, og det bliver, som jeg frygtede. I undersøgelsen kommer de frem til, at jeg er uegnet som mor. Der ramlende hele min verden. Jeg havde aldrig troet, det skulle ske for mig. I vurderingen lægger de især vægt på min Borderline-diagnose, og de er bekymrede for en ”tilknytningsforstyrrelse”. Det på trods af, at det tidligere er undersøgt og udelukket hos begge mine store piger. Men i mine papirer står der nu, at jeg er ”uegnet som forælder” og ”uden udviklingspotentiale” – og det blev baggrunden for, at de tvangsfjernede min lille søn, da han var 9 uger gammel. Kommunen vurderede på os de første uger af hans liv, og på grund af vigende øjenkontakt mente de, det netop var begyndende tilknytningsforstyrrelse.

Hverken dem, som har fulgt os som familie, eller vores støtteperson, som kom hjemme hos os i flere år efter min depression – er blevet hørt i min sag. Heller ikke mine andre papirer har de kigget på. Der er lavet §50 undersøgelser på begge mine piger, og der er jeg vurderet til at være en egnet mor. Derfor føles det her så urimeligt. Ja, mine piger har haft det svært, men nu ved vi jo, den ældste har autisme, og ingen af dem har fået den hjælp, de havde brug for. Jeg har råbt og råbt om hjælp i mange år. Alligevel er det mig, der får skylden..

Det var en kæmpe sorg at give min søn fra mig. Og jeg var helt ødelagt efter tvangsfjernelsen. Men jeg klagede alt det, jeg overhovedet kun-

ne – og jeg har aldrig givet op. Selvom det nu ser svært ud. Min søn er 5 år i dag, og vi har haft i alt omkring 15 døgn sammen.. Han har det svært hos plejefamilien og skal nu muligvis udredes for autisme. Men det vil også betyde, at jeg nok aldrig får ham hjem, da kommunen så kan vurdere ham som ’behandlingskrævende’.

Jeg selv blev for to år siden genudredt med autisme – og altså ikke Borderline. Med det samme gav alt mere mening. I bagklogskabens lys var de indsatser og den hjælp, kommunen foreslog, jo aldrig det rigtige. Det var ikke tilpasset vores autisme. Jeg har også understreget min tvivl overfor kommunen: hvad hvis vi havde fået den rette hjælp? Hvad hvis de vidste, at det kunne være autisme – ikke en tilknytningsforstyrrelse, min søn viste tegn på - f.eks. den vigende øjenkontakt? De kan vel se, at de ting kan forklares. Men det har ingen betydning.. De forholder sig slet ikke til, om tvangsfjernelsen måske aldrig skulle have fundet sted. I dag er jeg stemplet som ”usamarbejdsvillig”, fordi jeg bliver ved med at klage. Det er hårdt, og jeg har dage, hvor jeg tænker, om jeg skal give op? Jeg vil det bedste for min søn, og det er også hårdt for ham. Men jeg tror på, at han har brug for mig og sine søstre.

Noget af det svære ved hele forløbet har været følelsen af, at jeg som forælder ikke har værdi. Man er ikke ligeværdig og bliver ikke hørt på. Myndighedens meninger og vurderinger vejer altid højest. Og ude omkring bliver man mødt med skepsis. Andre kan ikke forestille sig, at man kan få tvangsfjernet sit barn på urimelig vis og med en urimelig baggrund.

”Vi er stemplet som ’forældre på afstand’..”

Skrevet i samarbejde med mor til to piger. Yngste datter på 14 år har infantil autisme. Familien optræder anonymt, da de stadig er i gang med deres sag og ikke vil have, det går ud over kontakten til kommunen.

Vores yngste datter har infantil autisme, og hun har gået i specialbørnehave og startede i specialskole, hvor hun trivedes og havde et godt forhold til sine lærere. Da hun skulle i 6. klasse, skulle skolen desværre lukke, og vores datter og de andre børn skulle derfor flyttes til den lokale folkeskole, hvor der blev oprettet en ’specialafdeling’. Det betød, at hun skulle have nye voksne og skulle være en del af en hel folkeskole med mange andre børn. Det var vi ret bekymrede for, men hun startede fint op og kom af sted om morgenen. I hvert fald den første tid. Vores datter var den eneste pige i sin nye klasse med i alt 7 elever. Og der gik ikke lang tid, før hun blev mere og mere ked af at være på den nye skole. Hun blev drillet af de ”almindelige børn”, når der var frikvarter, og der var voldsomme forstyrrelser og udbrud i klassen også. Det var alt sammen for meget for hende.

Samtidig er nogle af lærerne bare slet ikke gode nok. De mangler forståelse for hendes autisme, og hun får ikke den støtte, hun har brug for. Hele vores hverdag bliver sværere og sværere, og hun bliver gradvist mere ulykkelig over at skulle i skole. En dag kan hun ikke længere komme af sted. Hun får skolevægning, voldsomme angstanfald og begynder at skære i sig selv.

Efter at vi har kæmpet med skolen og henvendt os til dem flere gange for at få noget hjælp, skriver jeg

første gang til kommunen i 2018. Vi skulle bare have noget hjælp, for vi kunne ikke selv løse alle problemerne med skolen og klassen. Vi fortæller kommunen om de udfordringer, vi ser derhjemme, for det er her, vores datter kommer ud med det. Men vi ved jo, at det bunder i skolen – skolen bliver dog ved med ikke at gøre mere, for de ser ikke problemerne.

Vi runder konstant til forskellige netværksmøder, hvor det bliver tydeligt, at kommunen mest er bekymrede for vores ældste datter, som ikke har autisme. Hun er selvfølgelig påvirket af, at lillesøster har skolevægning og angst - det påvirker jo hele familien. Men vi får stadig ikke ordentlig hjælp..

Jeg sender en officiel skriftelig klage til skolen over min datters skolegang og mangel på støtte - især fra nogle af lærerne i klassen. Men igen gør skolen ikke noget.

Vi er som forældre konstant presset i bund, fordi vi skal rykke kommunen og på skolen, hver gang der skal ske noget nyt. Vi runder til netværksmøder, har kontakt med kommune og skole, klager, arbejder begge to og skal samtidig tage os af begge vores piger – hvor den ene får værre og værre angst for skolen, og store søster også har det svært. Til sidst kan jeg ikke mere.. Jeg går ned med stress og bliver sygemeldt på ubestemt tid. Vi er som familie helt i bund, og det, vi får tilbudt af kommunen, er familierådgivning hos en psykolog, fordi de stadig mest er bekymrede for, hvordan vores ældste datter har det, og hvordan vi er som familie.

I marts 2019 laver skolepsykologen endelig en Pædagogisk Psykologisk Vurdering (PPV) på vores datters klasse og kommer frem til, at vores pige slet ikke trives og har akut

brug for støtte og ændringer. Så nu tænker vi, at der da må ske noget, og kommunen siger nu, at de vil sætte en Børnefaglig Undersøgelse i gang. Men så nemt var det ikke. Undersøgelsen trækkes i langdrag, og vi skal konstant rykke dem for at sætte gang i det. Imens går vores piger bare og får det værre – og vores yngste er væk fra skole, fordi hun ikke kan holde til at være der. Vi bliver ved med at råbe op i kommunen, for vi er ved at være helt ødelagte. I august 2019 – inden den Børnefaglige Undersøgelse er lavet færdig – beslutter kommunen at sætte en forældrekompetenceundersøgelse i gang, for som de siger ”at de kan undersøge, hvilken form for hjælp, vi har brug for..” Vi har brug for hjælp og går med på forældreundersøgelsen. Vi får ikke nogen vejledning eller information om, hvad den undersøgelse betyder, så da psykologen fra kommunen kommer med sin afgørelse – er vi chokerede. Han vurderer, at vi skal ”være forældre på afstand”, og at begge vores piger har brug for at være væk fra os. Vi er rystede og så vrede over den vurdering.. Jeg er jo bare en mor, som har set min datter have det dårligt i skolen, og som i 2 år har råbt på hjælp fra skolen og kommunen – og nu skal hun så væk hjemmefra!! Det kan hun slet ikke klare, og vi forstår overhovedet ikke, hvad der sker.

Midt mens forældrekompetenceundersøgelsen kører, bliver Den Børnefaglige Undersøgelse færdig. Den har vi ventet på i et halvt år. I den kommer kommunen frem til, at vores datter har det dårligt i skolen og har brug for at skifte til en anden skole, hvor hun kan få den rette støtte.. Endelig kan hun visiteres til en specialiseret skole.

Fra januar 2020 skal hun starte op et

sted, hvor hun får den bedste hjælp, og vi kan som familie begynde at trække vejret lidt igen. Men samtidig går vi nu stadig med stemplet "forældre på afstand" hæng-

de over hovedet. Vi ved endnu ikke, hvad der skal ske. Vores nye sagsbehandler har mundligt sagt, at de ikke tager vores piger fra os, men så længe det står i vores papirer,

kan vi ikke være sikre. Vi frygter, at kommunen en dag gør alvor af det og vil have vores døtre hjemmefra.

Sager om tvangsfjernelse

Viden om autisme er afgørende i tvangsfjernelsessager

Skrevet af Anders Brøndtved, advokat i advokatfirmaet Drachmann. Specialiseret i anbringelsessager.

Antallet af anbringelser af børn med autisme har gennem de senere år været støt stigende. Der er ikke nogen åbenbar årsag til denne stigning, hvorfor udviklingen er bekymrende. Med Mette Frederiksens budskab om flere anbringelser og en tidligere indsats er der derfor grund til bekymring for den fremtidige udvikling. Jeg vil, qua mine erfaringer med anbringelsessager – også af børn med autisme – her forsøge at komme med et bud på baggrunden for stigningen af anbringelser af børn med autisme. Jeg oplever desværre, at der i mange kommuner er en økonomisk interesse for særligt socialområdet. Kommunernes økonomi er presset, hvorfor man ofte i budgetlægningen kigger på, hvorvidt der kan findes besparelser på det sociale område. I de fleste kommuner er det en af de største budgetposter og også det område, hvor det er sværest at spå om udgifternes størrelse. Enkelte kommuner har forsøgt sig med at budgettere med besparelser i form af hjemgivelser. Men de er alle blevet sat på plads fra højere instans om, at hjemgivelser ikke kan bruges som besparelser i deres budget, hvorefter kommunerne har været nødt til at lægge budgettet om. Da året var gået, kunne man dog ”mirakuløst nok” konstatere, at netop de kommuners profetier om besparelser alligevel gik i opfyldelse. Et af de steder, hvor jeg desværre oplever, at kommunerne især vælger at spare på budgettet, er på den forebyggende indsats og på efteruddannelse af medarbejderne. Ligesom man ofte tildeler sagsbehandlere så mange sager, at det er umuligt for sagsbehandlere at

behandle sagerne sagligt forsvarligt, og sagsbehandlere får sjældent den personlige relation til borgerne, som er grobunden for et godt samarbejde om barnet.

Stor forskel fra kommune til kommune

Anbringelsessager med autisme er ofte svære, dels fordi tegnene på autisme også kan ligne, at de skyldes andre forhold. Ligesom sagsbehandlere ofte ikke er bekendt med indikationerne for autisme, og kommunerne ofte ikke har tilbud, som er autismeorienterede.

Det er min oplevelse, at der desuden er meget stor forskel fra kommune til kommune i forhold til håndteringen af sagerne. Der er kommuner, som giver meget støtte og ikke anbringer særligt mange børn. Der er kommuner, som inddrager forældrene i sagen og lytter til forældrene – men der er også kommuner, som ikke har fagligheden eller økonomien til at lave en ordentlig sagsbehandling på området.

Jeg vil fremhæve en kommune som Solrød Kommune som én af dem med høj faglighed. I andre kommuner med mange anbringelser er det min erfaring, at en stor del af anbringelserne *også* skal forklares ud fra kommunens faglighed og økonomi.

Viden om autisme er nødvendig i sager

Det er afgørende og nødvendigt med viden om autismespektrumforstyrrelser, når man arbejder med børnesager. Dels som sagsbehandlere, så man kan give den relevante støtte, men også i støttetilbudet til barnet og forældrene er det nødvendigt, at støtten er målrettet autisme. Det er nødvendigt, at man allerede i den tidlige indsats er opmærksom på indikationer på et behov for støtte, så man kan give fa-

milien den rette hjælp fra starten. I en sag, jeg fik sidste år, blev barnet beskrevet således:

”Barnet reagerer ikke på ydre stimuli, det gælder interesse for legetøj, børn og voksne omkring barnet. Vi er generelt bekymrede for barnets udvikling, da den ikke er alderssvarende. Barnet ”ligger” på vores arm, når vi sidder med barnet eller bærer barnet, det vil barnet helst. Barnet er svær at få øjenkontakt med, det kan ske kortvarigt når barnet ligger på puslebordet. Når barnet sidder på gulvet er det med benene i V-form, lænet forover og med hovedet bagud og kigger op i luften. Barnet reagerer ikke meget på de andre børn i vuggestuen, er ikke nysgerrig på, hvad der sker omkring barnet. Barnet udviser ikke interesse for de andre børn og tager ikke initiativ til leg. Vi oplever, at barnet er i ”sin egen verden”.

Ergoterapeut og Børnehus sendte underretninger om bekymring grundet kontakten til barnet, og at barnet udsender primalskrig. Børnehuset beskrev: Barnet fremstår tilbage i sin udvikling og dermed ikke alderssvarende, barnet er svær at få øjenkontakt med. På baggrund af det kliniske indtryk, samt observationer, vurderes det, at barnet med stor sandsynlighed er massivt traumebelastet. Det skønnes, at barnet har ”lukket ned” - formentlig grundet omsorgssvigt - og derfor ikke har kunnet udvikle sig alderssvarende. Ud fra de observationer, der er foretaget i Børnehuset, vurderes det ikke, at støtte i hjemmet er tilstrækkeligt. Dette set i forhold til at kunne sikre barnets fremadrettede udvikling. Grundet barnets fysiske udseende og dårlige kontakt vurderes det, at der bør være en opmærksomhed på, om barnet har været udsat for alkohol i graviditeten, herunder fatal alko-

hol syndrom, ligesom der også kan være bekymring for, at barnets fysiske fremtoning kan skyldes Shaking Baby Syndrom.

Forældrene blev grundet bekymring for barnet tildelt familiebehandling 37 timer om ugen af kommunen, men familiebehandlingen var ikke målrettet autisme. Familiebehandler skrev således til kommunen:

”Barnet har ringe kommunikationsevner, gentagende adfærd uden ønske om nyt, skrigende anfald samt manglende øjenkontakt. Barnet ses i ”sin egen verden”.

På baggrund af beskrivelserne fra børnehaven, børnehuset og familiebehandlerne valgte kommunen at indstille til anbringelse uden at beskrive en mulig diagnose indenfor autismspektret. Ved mødet i børne- og ungeudvalget blev forældrenes mistanke om autisme netop fremhævet, da jeg havde drøftet tegnene med forældrene. Forældrene selv kendte ikke noget til autisme, inden jeg nævnte det for dem. Trods mistanken om autisme blev barnet anbragt med en genbehandlingsfrist på 6 måneder, grundet at forældrene ikke kunne drage omsorg for barnet, og at barnet var behandlingskrævende. Og da sagen blev behandlet igen, var forvaltningen nu sikker på, at barnet havde en autismediagnose, og at forældrene derfor ikke kunne varetage omsorgen for barnet, hvorfor man ville opretholde anbringelsen, hvilket børne- og ungeudvalget gav medhold i.

Vigtigt at kende til autisme og egne rettigheder

Som forældre til børn med autisme er det vigtigt altid at gøre kommunen opmærksom på autisme eller mistanken om autisme. Derfor er det således vigtigt, at man selv ken-

der tegnene på autisme. Det er ligeledes vigtigt at sikre sig, at den støtte, som forvaltningen giver familien, er målrettet autisme, herunder at forældrene tilbydes de rette værktøjer til at hjælpe og håndtere barnet.

Som forældre er det ligeledes centralt selv at tilegne sig viden om autismeområdet, herunder snakke med andre forældre i samme situation. Mit råd er altid, at forældrene melder sig ind i Landsforeningen Autismen for at opnå den viden og støtte, som forældrene vil have gavn af.

Jeg vil sige, at det er vigtigt at have for øje, at tvangsanbringelsessager som hovedregel bygger på skøn. Det er min erfaring, at mange børnesager handler mere om sympati/antipati end reel jura. I de sager kan forældre til børn med autisme desværre ofte blive fremstillet som kværunter, altså at de er klagen og ikke vil tage imod støtte. Og desværre opfattes de ofte som en sag, som tager alt for meget tid i sagsbehandlers travle hverdag. Løsningen er desværre ofte en anbringelse i stedet for at tage forældrene seriøst og give forældrene den hjælp, som kan give barnet den bedst mulige opvækst.

Frivillig eller tvangsanbringelse

Det er altid vigtigt at få en advokat, som har forstand på anbringelsesområdet, kender til autisme, og som man kan snakke med. Derudover skal man sørge for at få alle aftaler og løfter på skrift.

Man skal vide, at der ikke er nogen juridisk forskel på en frivillig og en tvangsanbringelse. Ved en tvangsanbringelse har man dog ret til gratis advokat, at få sagen forelagt børne- og ungeudvalget – og forvaltningen

vil skulle påvise, at der er lavet børnefaglig undersøgelse, handleplaner, afholdt børnesamtale mv. Det næste er, at ved en tvangsanbringelse er genbehandlingsfristen som regel 1 år, første gang sagen skal behandles, men hvis barnet har været anbragt inden for det seneste år, så fastsættes som udgangspunkt en genbehandlingsfrist på 2 år. De 2 år bliver også fastsat, hvis man giver samtykke og efter kort tid trækker sit samtykke tilbage.

Jeg oplever desværre ofte, at forældre bliver presset til frivillige anbringelser, uden at kommunen har vejledt dem godt nok om forskellen på en frivillig og en tvangsanbringelse. Ofte får forældrene at vide, at de har mere at skulle have sagt, hvis det er en frivillig anbringelse, at de får mere samvær, og endda at de mister forældremyndigheden, hvis det bliver en tvangsanbringelse. Jeg oplever også, at kommuner meddeler forældre, at man ikke kan afslutte en sag, hvis ikke der bliver lavet en forældrekompetenceundersøgelse af forældrene.

Vedrørende forældrekompetenceundersøgelser synes jeg, det er vigtigt, at man forsøger at få indflydelse på, hvilken psykolog der skal lave undersøgelsen. Og selvfølgelig at det er en psykolog, som har erfaring med autisme. Det gør, at man har mere indflydelse på opdraget, som psykologen får – herunder psykologens anvisninger til, hvilken støtte som kunne være relevant, og endelig hvilke sagsakter psykologen får at lave undersøgelsen ud fra. Det er desværre min oplevelse, at nogle kommuner har samarbejde med psykologer, som kunne gøre, at psykologerne bliver økonomisk dependente af indtægten fra kommunen, og således måske ikke er så uvildige, som det er ønskeligt.

Tag med på familieferie til Malta 12.-19.9 2020

Mellieha Holiday Centre er det perfekte sted at tilbringe en ferie, hvis man har brug for en badeferie med "højt til loftet" kombineret med aktiviteter for hele familien.

Vi flyver direkte fra Billund og Kastrup til Malta og indlogerer jer i familiehuse med egen indhegnet gårdhave, fuldt udstyret køkken, 2 soveværelser og bad/toilet.

Landsforeningen Autismes pædagogiske personale tilbyder aktiviteter for

hele familien fx: Vandbasket, piratjagt, sodavandsdiskotek, vand- og fodboldkamp og biograf.

Mellieha Holiday Centre byder på tre pools, minigolf, restauranter og indkøbsmulighed m.m.

Kontakt Lars Grønlund på l-g@autismeforening.dk for yderligere information

Læs mere og tilmeld dig her:

<http://www.autismeforeningen.dk/sikon-kurser/ferier/malta-2020>

Regler om tvangsfjernelse

For forældre vil tvangsfjernelse være det største indgreb, de kan opleve.

Skrevet af Ulla Kjer

Socialrådgiver i Landsforeningen Autisme.

Nogle forældre retter henvendelse til Landsforeningen Autisme, fordi de oplever at blive truet med at få deres barn fjernet, men da det er et stort indgreb, er der også en del regler, kommunen skal overholde for at kunne fjerne barnet/den unge.

Reglerne står i Lov om social service § 58.

Er der en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af:

- 1) utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge
- 2) vold eller andre alvorlige overgreb
- 3) misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge eller
- 4) andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge

kan børn og unge-udvalget uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7. Der kan kun træffes en afgørelse efter 1. pkt., når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet. Da tvangsfjernelse er den mest indgribende foranstaltning over for forældre og et barn/en ung, skal kommunen (børn- og ungeforvaltningen/socialforvaltningen) således skal have afsøgt alle andre mindre indgribende foranstaltninger f.eks. forældrekompetencekurser,

støtte i hjemmet, terapi mv., inden kommunen vælger at indstille til en tvangsfjernelse.

Med andre ord skal kommunen have undersøgt, om den mindst indgribende støtte/foranstaltning, som kan afhjælpe problemerne, kan bruges, inden kommunen bør overveje tvangsfjernelse.

Det er ikke det samme som, at alle muligheder skal være afprøvet inden, men overvejelserne og evt. afprøvninger skal være sket.

Det er børn- og unge-udvalget i kommunen, som efter indstilling fra forvaltningen beslutter, om der skal ske en tvangsanbringelse uden for hjemmet. Udvalget kan også gøre det, selvom forælderen giver samtykke, hvis det vurderes, at dette samtykke ikke er ment alvorligt, og barnets/den unges tarv sikres bedst ved tvang.

Børn- og unge-udvalget består af 2 medlemmer fra kommunalbestyrelsen, 2 børnesagkyndige og ledes af en byretsdommer, fordi der bør være fokus på det faglige og juridiske grundlag for en sådan beslutning.

Før tvangsfjernelse

En vigtig del af grundlaget for foranstaltninger – herunder tvang – er den børnefaglige undersøgelse, også kaldet § 50 undersøgelsen.

Her skal kommunen få et overblik og en faglig vurdering af barnets/den unges:

udvikling og adfærd
familieforhold
skoleforhold
sundhedsforhold
fritidsforhold og venskaber og andre relevante forhold
Undersøgelsen skal danne grundlag for, hvilken foranstaltning = støtte der vil være bedst egnet til at af-

hjælpe barnets/den unges vanskeligheder. Udgangspunktet er altid, at undersøgelsen skal foregå i et samarbejde med forældre og barn/ung og så nænsomt som muligt, men hvis det ikke kan lade sig gøre, kan kommunen gennemtvunge undersøgelsen efter særlige regler i Lov om social service § 51.

En sådan tvangsundersøgelse kan også kun finde sted efter beslutning i børn og ungeudvalget.

Kommunen skal sørge for at indhente alle relevante oplysninger om barnet/den unge. Det kan være psykiatriske/psykologiske undersøgelser, lægelige oplysninger, evt. forældreevneundersøgelse, notater fra samtaler med forældre og barn, journalnotater, handleplan for anbringelsen mm. Disse akter skal vedlægges forvaltningens indstilling om tvang.

Advokat

Både forældre og barn/ung har ret til hver sin advokat, som kommunen skal betale. Der skal være to advokater, da forældrene og barnet/den unge ikke altid har samme interesser.

Advokaterne skal sikre, at alle relevante forhold, som støtter barnet/den unge eller forældrene kommer frem under mødet med børn- og ungeudvalget. Man kan selv vælge en advokat, men kan også få én udpeget af kommunen, hvis man ikke kender nogen. Det er vigtigt at vælge en advokat, som har erfaring med disse områder, da den viden kan blive afgørende for, hvilke forhold der vægtes under behandlingen i børn- og ungeudvalget, og hermed hvilken afgørelse der træffes.

Afgørelse

Børn- og unge-udvalget voterer og træffer afgørelse bag lukkede døre, hvorefter den unge/forældrene og advokaten bliver kaldt ind i mødelokalet igen og får oplysning om afgørelsen.

Den skriftlige afgørelse med begrundelse for afgørelsen sendes efterfølgende til forældrene og barnet/den unge, ligesom der oplyses om klagemulighed. Anbringelsen gælder som hovedregel i et år, hvorefter børn- og ungeudvalget igen skal vurdere på anbringelsen.

Gode råd

Det vil typisk være enten § 58 nr. 1) eller 4), der vil være udgangspunktet for evt. overvejelser i kommu-

nen vedr. børn og unge med ASF. Årsagen er, at børn og unge med ASF jo ofte har en anderledes adfærd end "almindelige" børn, at de kan reagere på udfordringer, som kan synes små for andre, eller at omverdenen ikke forstår deres reaktioner osv.

Det er derfor vigtigt at få barnets/den unges særlige vanskeligheder/udfordringer beskrevet, så det kan fremgå, at adfærden/reaktionsmønstrene ikke handler om, at forældrene ikke magter at opdrage og/eller tage de nødvendige hensyn til barnet/den unge. Adfærden handler derimod om, at barnet/den unge har nogle (komplekse) vanskeligheder, som kræver særlige hensyn, et

særlig tilbud eller særlig viden af de personer, som omgiver barnet/den unge i dagligdagen, og det typisk kan være fraværet af den nødvendige forståelse eller støtte, der medfører barnets reaktion.

Det bør altid være de faglige vurderinger, som afgør, hvilken indsats et barn eller en ung har behov for. Det er derfor vigtigt, at forældre løbende sikrer sig gode faglige udtalelser fra de fagpersoner, barnet/den unge har omkring sig. Især udtalelser fra personer, som har viden om og erfaring med autisme, og som kan beskrive, hvordan et barn/en ung med ASF har en anderledes adfærd og anderledes reaktion end "almindelige" børn.

Lassefonden uddeler legater i slutningen af maj 2020.

Fondens formål er at yde støtte til familier, som har børn og unge med autisme. Legaterne uddeles fortrinsvis til familier med én forsøger som tilskud til aflastning, ferier eller oplevelser. Fonden udbetaler ikke legater til specifikke projekter.

Ønsker du at søge et legat, skal din ansøgning indeholde specifikke informationer. Læs nærmere her:

lassefonden.dk/kontakt/

Din ansøgning skal sendes til kontakt@lassefonden.dk og ansøgningsfristen er 14. maj 2020.

Du kan læse mere om Lassefonden på www.lassefonden.dk

Kredsens aktiviteter

Hold dig opdateret med hvilke aktiviteter der foregår i din kreds via deres hjemmeside

Gå ind på www.autismeforening.dk og find din kreds

KREDS NORDJYLLAND

Formand Christina Winther3025 9210
E-mail: cw@autismenord.dk

KREDS LIMEJORD

Formand Maj-Britt L. Sørensen . . .3033 9453
E-mail: formand@kredslimejor.dk

KREDS ØSTJYLLAND

Formand Marianne Banner5043 8361
E-mail: marianne_banner@yahoo.dk
AS-repr. børn:
Elsebeth Svane8621 0606

KREDS MIDTVEST

Formand Søren Dalgaard5311 3145
E-mail: sd@kredsmidtvst.dk

KREDS TREKANTEN

Formand Dorte Schandorph Jensen 2967 0067
E-mail: dortesjens@mail.dk

KREDS SYDVESTJYLLAND

Kontaktperson Marije Jacobsen
E-mail: marije@kredssydvest.dk

KREDS SØNDERJYLLAND

Formand Britta Rosen Bendixen
E-mail: rosen.bendixen@gmail.com

KREDS FYN

Formand Lilli F. M. Jørgensen2834 2576
E-mail: lilli@autismefyn.dk

KREDS STORSTRØM

Formand Michael Weyand
E-mail: weyandmi@gmail.com
AS-repr.: Line Mackenhauer
E-mail: lima44@live.dk

KREDS VESTSJÆLLAND

Formand: Tina Sølling
E-mail: tina.soelling@gmail.com

KREDS ROSKILDE

Formand Rune Gamby
E-mail: rune@au10sme.dk

KREDS VESTEGNEN

Formand Brian Andersen3055 5842
E-mail: brian@autismeforening.dk

KREDS KØBENHAVN/FREDERIKSBERG

Formand Tinja Vandmose
E-mail: autismekbhfrb@gmail.com

KREDS STORKØBENHAVN NORD

Formand Rigmor Madeleine Lond
E-mail: rigmor@lond.dk

KREDS NORDSJÆLLAND

Formand Heidi Vanell2921 7772
E-mail: heidivanell@outlook.dk

KREDS BORNHOLM

Formand Karina Bundgaard
E-mail: karinabu@autismeforening.dk

AUTISMUFELAGIÐ/KREDS FÆRØERNE

Formand: Heidi Aagaard+298 509031
E-mail: autisma@autisma.fo

KREDS GRØNLAND

Formand Pia Ivalu Kielsen+299 558297
E-mail: piki@kimik-it.gl

AAMANN S

BESTIL VORES SMØRREBRØD
SOM TAKE AWAY PÅ
www.aamanns.dk

